

Sárospataki

Iskusági Közlöny

Főszerkesztő:

Ladányi Mihály

Társzerkesztők:

Osváth József és Stunda István

Felelős szerkesztő:

Kiss Géza

TARTALOM:

Kiss Géza: A Pataki Kórus Petőfi-kürtje. — Novák József: Rapport (vers). — Osváth József: Lélekrajz. — Kiss Géza: A mi erősségünk (óda). — A sárospataki főiskola aranykönyve. — Stunda István: Irodalmi reflexiók. — Ossián: Kinek az Isten szivet adott (vers). — K. G.: Komáromi könyvéről. — I. J.: Egy ősi diákünnepélyen — Diákhumor. — Egyleti élet. — Könyvekről. — Hírek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sárospatak. Kollégium.

Előfizetés
egész évre 4 kor.

Legrégibb

és leghírnevesebb vendéglő Sárospatakon a

Feldmesser Herman

a mai modern igényeket teljesen kielégítő

vendéglője!

Izléses vendéghelyiség, kitűnő magyar konyha, jó bor, valódi kőbányai sör, kényelmes szállodai szobák kaphatók.

A legpontosabb, legelőzékenyebb kiszolgálás.

Alapítva 1810-ben.

Haltenberger Béla

KASSA.

A gyár teljes üzemben van. — Ruhá- és gallértisztítás a legszebb kivitelben. Gyász esetben ruhák festése feketére — soron kívül. —

Postacím: HALTENBERGER RUHAFESTŐGYÁR : KASSA.

Miért

kap annyi megbízást a kassai Haltenberger-féle ruhafestő, vegytisztító és gőzmosógyár?

Mert

a cég teljesen megbízható, a munkája gyors és kifogástalan és az árai jutányosak. Képviselet Sárospatakon az ifj. DANCZIGER JÓZSEF cég

Igentisztelt Uraim!

Szives figyelmöket arra hívom fel, hogy

áruházamban

mindennemű uridivat cikkek a lehető legdusabb választékban kaphatók. Kérem szives bevásárlásaiknak minél előbb való eszközözlésére. Magamat szives pártfogásukba ajánlva, vagyok kitűnő tisztelettel

Deutsch Hermann

Sárospataki
Ifjúsági Közlöny

XXXII. évfolyam.

3. szám.

1915 november

Főszerkesztő:
Ladányi Mihály

Társzerkesztők:
Osváth József és Stunda István

Felelős szerkesztő:
Kiss Géza

A PATAKI KÓRUS PETŐFI-KÜRTJE.

Irta: KISS GÉZA.

Herczeg Ferenc úrnak, a Petőfi-Társaság elnökének szíves figyelmébe!

A százhuszonhét év óta működő hírneves *pataki kórus* kegyelettel őriz ereklyéi közt egy vésett cifrázatú, feliratos szarú tülköt, amelyből Patakon-jártában Petőfi ivott. Ez a a pataki diákok legnagyobb kincse: a Petőfi-pohár, vagy Petőfi kürt! Petőfi 1847. július 9-én érkezett Patakra és Palkovics (Pálkövy) Antal professorhoz szállt a Rákóczi-utca 109. sz. épületébe.¹ (Emléktáblát hasztalan keresünk rajta!) Kerényi Frigyeshez címzett levelében² ezt írja kollégiumi látogatásáról: „a várból mentem a collegiumba telt poharak és víg diákokhoz. Magam is hozzá láttam. Szükség is volt rá. Felejteni akartam, hogy magyar vagyok“. Sajnos ezen kívül nem igen van más írott nyom erről, de ez aztán annál értékesebb! Igen kedélyes társaságnak és igen jó bornak kellett lenni, ha már a borért nem rajongó Petőfi „maga is hozzálátott.“ A hagyomány szerint a mai ifjúsági kaszinó termében látta szívesen a kórus örök emlékű ven-

¹ Szinyei Gerzson úr közlése.

² Utí levelek. XI. Sárospatak, július 9. 1847.

dégét, aki a „telt pohárt“ — a róla nevezett tülköt — ily szavakkal köszöntötte az énekkarra:

„*Most e tülök kezemben van, néhány nap mulva (a közeli esküvőjére gondolva) talán homtokomon lesz. Kiiszom e poharat, hogy részeg legyek s felejtsem el, hogy szabad ságomat két szép szemért feláldoztam. Ti pedig, jó vidám férfiak mikor e pohárból isztok, emlékezzetek rá, hogy Petőfi ivott e pohárból. Isten éltesen benneteket!*“³

Egészen a Petőfi hangja ez. Hogy az első mondat egy kissé cinikus volna? Nem. Az a Petőfi, aki oly jellemzően közvetlen leveleiben oly tartózkodva ír benső barátjának a kedveséről és rútnak, cudarnak tartja a boldogságot piacra vinni,⁴ — ebben a borozó társaságban nem örvendezhet bekövetkezendő házassága boldog voltáról és egészen következetes, ha egy kis mérsékelt, völegényes iróniával, szól róla. Szabadságának két szép szemért való feláldozása — ezekben a gondolatokban megint csak rá kell ösmernünk, a szabadság-szerelem költőjére, ki szerelméért nemcsak szabadságát, — életét is kész feláldozni. Hát a 3. mondat követelő önérzete?: — emlékezzetek rá, hogy Petőfi ivott e pohárból. Ezen a hangon csak Petőfi beszélhetett. Szerény nézetem szerint nincs okunk „költött“ hagyománynak tekinteni ezt a néhány keresetlen, nyers erejű szóból álló köszöntőt. Azzal a hangulattal, mely a köszöntőből és a levél idézett soraiból kiszüremlik egyáltalán nem áll ellentétben a kültre apró nyomtatott betűt utánzó szabályos betűkkel kivésett vers tartalma és színezte:

*Félre víz ivó előllem,
Mert palaczkba folytalak.
Itt szentségtörőt nem türnek
A bornak szentelt falak.* (Buzgó)

Ez van bevésve a tülök szájával párhuzamosan, körben, folytatólágosan haladva, de a verssorok kezdetét nagybetűkkel jelezve, a szarúba. A tülök nyílása, tehát a szarvnak a koponyától elválasztott része éppen húsz cm. kerületű; a tülök hossza pedig harmincöt cm. Szájától számítva a csúcsáig folyton keskenyedik, hegyesedik, a szarv alakjának meg-

³ Lásd Novák Sándor: *Petőfi Sárospatakon.* („Sárospatak“ I. évfolyam 3. sz.)

⁴ XV. uti levél.

felelőleg két irányú hajlása van; először a homlokcsonttól oldalra kifelé, majd kissé hátrafelé hajlik. Mintegy a hosszúság feléig meg van hagyva a szarv eredeti kerekded alakja, onnan kezdve a vége felé nyolc-szegletűvé van simítva. A csúcs előtt mintegy két cm.-re meg van keskenyítve, gömbölyítve, az így keletkezett mélyedésből kikerekedik egy félcenti szélességű gyűrű, melyet a csúcs követ, vagyis egy letompított élű, tízlapu kockaalakú végződés. Nagyon természetes, hogy ez a vége nincs kifúrva, ivásra csakis így alkalmas. Köbtartalma négy deciliter. Külseje színe előbb sárgás, majd zölde barna, ezen vannak a vésett cifrázatok, a szögletesre faragott részen pedig feketés. A pohár szája szélével parhuzamban halad, attól 3—4 mm.-re, két 5 mm. közü körvonal, mely térközt az a zezzugos, itt háromszögeket alkotó vonal díszít, amit a vipera hátáról ösmerhetünk. Ettől két és fél cm.-rel feljebb fut körül az a 7 mm. közü vonalpár, melyben a fönti vers meglepően szabályos betűi nyúlnak végig. Az első és második vonalpár közti téren egy remek kivitelű, szabatos kidolgozású szőlőág kígyózik körül egyenletes kanyarulatokkal, szőlőfürtökkel és levelekkel (egy-egy levél alig 1 cm. átmérőjű, de mindegyiken világosan kivehető a finom erezet is). A második körvonalpártól 5 cm.-rel feljebb van a harmadik, ez mintegy 1 cm. szélességű igen finom kisebbközű parhuzamokkal és pici V-alakú recézéssel. A második és harmadik körvonalpár közén (5. cm.) egész kis képsorozat van rendkívül ügyes kézzel bevésve. Egy csárda alakú ház előtt ül egy betyár (esetleg gulyás) jobbjaival poharát emelve; előtte asztalféle, (rajta egy kulacs körvonalaí sejtethők) azontúl áll egy másik szegénylegényalak, baljában fokossal, mögötte terebélyes fa. Azontúl magas domb, tetején tornyos, bástyás vár, utána szomorúfűz, majd egy csillagalakú virág közepéből felszökken egy szökő kút, melynek visszahajló sugara alá poharat tart egy Napóleonkalapos, frakkos alak; ezután jön két fenyőfa. — Ha nem is tudjuk egészen kihámozni a kép értelmét, a telő és tele pohár elég világosan jelképezi az ivási vágyat ugy a pusztafiánál, mint a várkastély lakójánál. A harmadik vonalcsíkon túl három cm. átmérőjű ötszirmú virágok füzére díszlik, a fölött félkörök, melyek keskenyedő szára parhuzamosan fut a kürt csúcsa felé, egyszersmind a nyolc faragott lap éleít alkotva. A cifrázatok népies, de határozottan ötletes

voltát tekintve, a tülök már cifrázva került az énekkar birto-
kába.⁵ (ha diák cifrázza, akkor feltétlenül vigadó diákot vés-
rá, nem pedig fokosos betyárt). A második és harmadik
gyűrűt alkotó körvonalpár közti fél cm.-es köz úgy látszik
szándékosan volt üresen hagyva, hogy így keretül szol-
gáljon a két gyűrű közé illesztett képsorhoz. Így tehát a
második gyűrű üres köze szinte önként kínált helyet valami
felirat számára, ennél fogva nem lehetetlen, hogy a remek
gyöngy-betűiről is híres Petőfi szívesen hagyta keze nyomát
a tülkön, melyet szóval is a diákoknak emlékezetébe aján-
lott. De még ha nem saját kezével véste is a fenti verset a
kürtre, saját ajka érintette azt és ez teljesen elég nekünk,
hogy büszkélkedő kegyelettel őrizzük e szent ereklyét, mely
minden időben emlékeztetni fog arra, hogy nagy Petőfi egy-
szer itt járt, itt mulatott a pataki diákok közt!

⁵ Megjegyzendőleg a kórusnak még három ennél nagyobb ivó-tülke van.

RAPPORT.*

Félhomály. Bús alkony kint a csatatéren.
 Csak örtíz pislogat, az is csak úgy gyéren.
 Bús alkonyharangszó távol hangja reszket,
 Kósza szellő bolygat egy vén fakeresztet.
 Rajta fájóarczú ónbádog Jézus kép,
 Imádkozni hozzá roskadva odalép
 Nehéz sebével egy vértől ázott vitéz,
 A szeme oly lázas, a melle oly nehéz,
 Inog, csak alig áll, oly nehezen piheg
 Tört szavát keményen mégis így kezdi meg:
 — Jézus von Bellehem, gnädige Majästét,
 Felségednek kéri közbenjáró kegyét
 Ujpatakfalusi Vitéz Varga Pista
 Én, az átlőtt mellű, bús, infanterista,
 Járulni szeretnék az Ur színe elé,
 Hogy esdő kérésem füleibe venné . . .
 Ellenséges golyó a mellem áthordta
 Vigy hát fel az Urhoz mielőbb rapportra!
 Támogasd kérésem. Ezrek kérő szavát,
 Szüntetné be végre ez öldöklő tusát.
 Élégelné meg már a sok árva könnyét
 S zárná már le végre a halál nagy könyvét.
 Pihentetné már el a sok öldöklő kart,
 Segitné meg népét a hős, vitéz magyart.
 Hisz úgy fáj a sok könny. S a hitünk oly nehéz,
 Hogy ez az öldöklés örökidőre néz.
 Venné már le rólunk büntető ostorát,
 Hozná már el végre azt az édes órát
 Mikor leborulva szent esküt esküszünk,
 Hogy mi a halálban úgy is egyek leszünk . . .
 S így beszélne tovább, de elcsuklik szava,
 Lelkében már ott él a szent, békés Haza . . .
 S lassan leszáll az éj, a bús csatatérre
 S pereg Varga Pista piros meleg vére . . .
 S mint azt a bús vitéz bizalommal hitte,
 Jézus még az éjjel a rapportra vitte.

Novák József
 hadapród-jelölt.

* Az északi harcterről kaptuk ezt a meleghangulatú, szavalásra is önként kínálkozó költeményt.

LÉLEKRAJZ.

Irtta: OSVÁTH JÓZSEF.

Sebesi doktor jókedvűen jött lefelé a színház lépcsőjén a délutáni előadásról. Bolondos operett-darabok csengettek a fülében, a szeme előtt még vibrált a hirtelen felgyúló villanykörték éles fénye, még érezte a plüs páholyok beszívott különös illatát. Kint hideg, ködös levegő csapott az arcába; önkéntelenül összébbhúzta kabátját, aztán neki-vágott a városnak, a kifelé tóduló embertömegben.

Sárga villanyfényben úszott a város. Felülről a csillagok mosolyogva néztek le az alkonyat ezüst ködén át. A délutáni korzó vidám, kacagó népe hömpölygött a járdán. Vidám, nevető volt minden, mintha a gondtalanság istennője borította volna be az embereket lila csipkefelhőjével. A doktor jókedvre hangolt kedélyét még jobban magával ragadta a tömegézés. Elegáns úri ruhájában ő is egy volt a gondtalannak látszó emberek közt. Közéjük tartozónak érezte magát, mintha övé lett volna minden: ez a vidám embertömeg, ez a fényes, csillogó város. Sárga villanyfény játszott az arcokon: az éjszakai nap mesterséges sugára, amelyben az élet pezsgőbbnek, gyorsabbnak tűnik fel, amely misztikus fénnel vonja be az arcokat.

Szép az élet — gondolta magában a doktor. Szép, kivált ha az ember még szebbé is tudja tenni. Pénz! ami után jön minden, amit nem adott a kényelemhez a természet egyszerűsége. Finom, ezüstnyakú botját megsuhogtatta a levegőben, majd megütött vele egy kócos kis fiút, aki a járda szélén siklott tova a tömegben. Körülte, mellette, mindenütt jóruhás emberek, akiknek a külseje nyugodt, biztos életmódot mutatott, akik közé ő is besimult szépen, mint egy gyufaszál a többi közé. Pedig Sebesi doktor nem tartozott mindig az emberek eme válfajához. Szegényen, küzködve kezdte az életet, kint a Hold-utca sarkáról nőtt bele a jóruhás emberek vidám csoportjába. Akkor még nem Sebesinek hívták, hanem Steinbrück volt a neve. Doktor sem volt, hanem maszatosképű iskolás gyerek és vasárnap este, ha telt, — vajaskenyeret is kapott; nem volt nagyobb vágya, mint az, hogy mártott fűgét vegyen egy krajcárért. Kint a Hold-utca sötét során meséket mondott önmagának az alkonyati pazarfényű korzóról, amely a villanykörték sorát,

mint élő, mozgó fénycsápjait nyújtja ki az egyre feketébb külváros részekbe, hogy felszívjon mindent, ami ott értékes, szép és gazdag és otthagya azt, ami salak: a szegénységet, a kopott ócska ruhát, az esteli hajaskrumpli-vacsorát . . . A doktor nagyon jól ismerte ezeknek a körtéknek a sorát, hiszen ezek mellett nőtt ő fel. A gyenge talpú cipős, egyetemű, éveken át sokat fújta hidegtől kicsipett ujjait a könyvek felett, ismerte az utolsó darab kenyér-vacsorákat és most, mikor már jövedelmező irodája volt bent a városban — nem vetette meg azt a másik kasztot, csak élvezte a maga helyzetét — valami különös melegséget érzett a szívében mindig, mikor így a fényes esti korzó felett végig nézett, bele a mindig sötétebb mellékutcák hosszú, egyenes sorába.

Kint a téren fekete-komorán nyúlt fel az égre a kék galambok tornya. Hüvös szél csipte az arcát, apró daraszemek szitáltak a levegőben. Kocsik rohanása, autó-tülkölés még mozgalmassabbá tették az utca éjjeli életét, a járda mellett kiabáló plakát emberek reklamiroztak ostobaságokat. Sebesi doktor hirtelen valami hiányt érzett a lelkében, vágyódást valami után, amit most nélkülözött. Kivilágított kávéházak, éttermek csilláros ablakai, kirakatok mögül a selyem, üveg- és acélragyogás, az előtte haladó nők felszálló parfümjé csömörrel ültek le a lelkére. Azok a hosszú, egyenes, éjszakába vesző fényvonalak húzták magok után néptelenebb utcákra s aztán hirtelen kanyarodással vágott be az egyikbe.

Lassan fogyott a lárma és a fény. Egyre kevesebb ember került az útjába. A házak is egyre kisebbedtek, néhol barnúlt ki egy-egy idomtalan téglatömeg az egymás mellé simuló apró épületekből. Némelyik előtt őrtállva virrasztott egy lámpa: szelid, sötéttel küzködő fényt terjesztett maga körül, hogy megvilágítsa egy pillanatra az alatta elmenőt, aztán álljon tovább unalmasan. Messziről lassan hömpölyögve zúgott a lárma, kocsi-izörgés, patkókoppánás — idáig megtörve a falakon, szögleteken, átszűrődve a házsorokon valami rithmikus dallamosságot vett fel. Jól bentjárt már a külváros apró, egymásra dülő, egymásba folytott házsorai közt, ahol nappal is úgy megbámulják a jobbruhás arra menőt. Megtapogatta zsebében a revolverét, aztán róttá tovább a kövegetet. Ritkán találkozott szembejövőkkel, akik gyorsan surrantak el mellette és tűntek el a háta mögött. Kevés ablakban égett világ, errefelé már nehezebben telik

világítóra. Aludtak az apró fekete ablakok. Sebesi doktor lelke egészen felüdült ebben az éjszakai csendben. A gondolatai ott jártak az apró házak falain belől. Azokra gondolt, akik sovány vacsora után a holnapot várják újra, a szegényes, nyomoruságos fészkekben, egészségtelen, romlott levegőjű, nyirkos négy fal közé szorított piciny, de annál jobban feltett melegben, rongyos takarókkal burkolják be testöket. Az élet mostohagyermek-proletárjaira gondolt, akik kemény, keserves napimunka után édesen morzsolják a kenyérhajat is, akiknek elcsigázott, ázott-fázott testüknél csak a lelkök lehet alábbvaló. Mennyi bűn, mennyi szerzett és öröklött lelki, testi degeneralság csirái pihennek itt, stilszerűen a környezethez, várják mindig az alkalmat, hogy fellobbanjanak, kevésbé illatos lánggal égve azok előtt, kik bent a téren zenét hallgatva, nappali fényben, fehér asztal mellett, finom ruhában kacagva élik az életet. A doktor szíve ellágyult. Szerette volna a Jézuska, vagy a Mikulás szerepét játszani: megrakni az ablakokat minden jóval, betakarni a fázókat, jóltartani az éheseket, szellőztetni, nagy takarítást vegezni az egymásba fúló nyomorult fészkekben. De hogyan? Hiszen ezeknek is két fajtájok van: az egyik inkább éhen halna, minthogy elfogadna valamit, — a másik: azt nem győzné kielégíteni.

Lassan, elgondolkozva haladt. Észre se vette, hogy már visszafelé tart. Az utcák kanyargó, egymásból észrevétlenül folyó fordulatai visszafelé vezették. Jó nagy területet bejárt, a lábai megéreztek a szokatlan fáradságot. Hazafelé tartott.

Üresek voltak az utcák. A lépés visszaverődve az utcák két oldaláról, élesen kongott, mint egy pléh-fazék teteje. Szél kinezta a sovány akácok csenevész koronáját a járda mellett. Élesen, folytón vágta az apró daraszemeket. Hideg volt. Ilyen időben csak az jár odakint, akit a jó, vagy rossz sorsa nem hagy nyugodni. A köd bután terpeszkedett mindent beborítva az utcán. A lámpák hiába küzködtek vele, mintha megakarná folytatni, úgy ölelte körül őket hideg, szürke testével. Vagy harminc lépéssel előbbre megmozdult valami. Mintha egy alak subant volna át a másik oldalról, aztán hirtelen eltűnt a fal mellett. Ilyenek lehetnek a kísértetek szellemei az éjszakában. De a doktor nem volt babonás, nyugodtan ment tovább addig a helyig. Egy tal szög-

letében fekete alak huzódott meg, befújva fehér daraszemekről. A doktor rászólt:

— Mit csinál itt?

Nem felelt.

— Mért nem megy haza?

Hallgatott.

— Hogy hívják?

A szemben lévő lámpa rávetette fényét. Kendőkbe burkolódzott női ruhás alak állott a fal mellett. A kendők közül két szeme fénylett értelmetlenül, megijedve.

— Hol lakik? — kérdezte a doktor.

— Az apámnál.

— Mért nem megy haza?

— Részeg, elkergetett.

— Itt megfagy! Éhes?

Nem szólt, csak reszketett, amint végig vágott rajta egy szélhullám.

A doktor is megremegett. Itt van előtte egy abból a nyomoruságból, ahol az elébb járt. Megsajnálta ezt a fázó, akaratánkívüli ember áldozatot, aki ártatlanul született bele a pocsolyakörnyezetbe és hasonlónak kell lennie a többihez. Szegény, még oly fiatal, alig látszik tizenöt-tizenhat évesnek.

— Jöjjön velem, itt nem maradhat!

Nem mozdult, csak összébbhúzódott, mintha nem akarna elszakadni a faltól.

— Na, jöjjön már, mert rendőrt hívok!

Megindultak. Mellette a lány, bizonytalan, apró lépésekkel. Egész úton nem tudott kiváltani belőle egy szót. Nem felelt semmire. Otthon, a meleg konyhában, a szakácsné hámozta ki a jövevényt az ócska, rongyos kendőkből. Kopottas, egyszerű ruha volt rajta, elnyűtt cipő a lábán, az arca, a keze, meglehetősen régen láthattak vizet. Az arca mégis szokatlanul finomabb vonású volt, mint általában a többi rongyos külvárosi proletáré. A fejét idegesen kapkodta, meglepődve nézett szét az idegen helyen. Megsimult a tüzhely mellett, szinte félve ült a széken. Kimosdatták, aztán vacsorát adtak neki. Evett, úgy látszott, hogy már régen látott rendes ételt. Evett, sokat, szinte mohón, élvezettel, telhetetlenül. A doktor jólesően nézte. Kínálta, — egyik még s közben magára gondolt vissza évekkal, mikor ő is annyiszor feküdt le vacsora nélkül. Vacsora után felmele-

gedett a lány. A hideg, az éhség, már nem bántották. Meleg szobában, teli gyomorral hirtelen elkezdett beszélni, majdnem fecsegett. Elmondotta, hogy az apja részeges, elissza a kerestetét és ők éheznek. Az anyját már régen elkergette hazulról, most meg őt. Nem megy haza többet, inkább meghal. Beszélt és közben nézegetett szét a konyhában. Tetszett neki a sok minden. Finom fehérneműk száradtak a tűzhely mellett, azokat sokáig, gyakran nézte. Fekvőhelyet a konyhában készítettek neki. Szép, tiszta ágyneműt adtak, puha, fehér ágyneműt, — csak úgy ragyogott a tisztaságtól. A kis kócos bizalmatlanul nézte, talán félt is a nagy fehérségtől.

A doktor még álmában is vele foglalkozott. Mit csináljon vele? Megtartja cselédnek, úgy legalább nem kerül vissza az utcára, az apjához, a többi közé. Úgy örült neki, mint egy gyermek az új játéknak. Úgy érezte, mintha egy tartozást róna le azzal a kihasznált, kizsárolt embertömeggel szemben, akitől az élet annyi mindent megvont.

Reggel frissen, rugalmasan ébredt. Felöltözött és kérte a reggelijét. Tálcán hozta a szakácsné a kávéját. A doktor érdeklődve kérdezősködött a lányról.

— Felkelt már?

— Igen, már el is ment.

— Elment?

— Nyitva maradt utána az ablak.

A doktor felugrott.

— Elszökött?

— Elvitt egy csomó fehérneműt, a ruhát, meg a cipőt, amit kikészítettem neki tegnap este. Minek is tetszett idehozni, hiszen az is olyan, mint a többi... Reggel nézem, már csak a hült helye.

A doktor zuhanyt érzett magán. Sokáig fel s alá járkált a szobában, aztán leült, hogy reggelizzék. Lassan kavargatta a reggelit és a finom, tejszínhabos édes kávé sehogyan is izlett neki.

A MI ERŐSSÉGÜNK.*

Sápadt mécsfény küzd a sötétséggel
 Mint a lélek a kínzó kétséggel
 Félhomályos kolostori cellán
 Döntő harcot vív, egy ifju barát
 Nem vivódni — cselekedni kell ám!
 És kivívni a fény diadalát
 Hisz nincs ellen, ki megfélemlítsen
 — Erős várunk minékünk az Isten!

De szavára gúnykacaj a válasz:
 Balga barát — örvény szélén állasz!
 Mert míg a föld embert hord a hátán
 Nem lehet az igaznak győzelme
 Csak én győzök, én ez ősi Sátán!
 . . . Luther szava közbeharsan zengve:
 Ámde rajtunk semmi erőd sincsen
 — Erős várunk minékünk az Isten!

És a Luther lánggal égő lelke
 Az igazság fényét szórta szerte,
 Átok verte, üldözte vasfegyver
 Még se győzött a bűnös babona,
 Föleszmélt az alvajáró ember,
 Fölvirágzott az igaz hit hona,
 Mert nincsen hit, mi ennyi fényt hintsen
 — Erős várunk minékünk az Isten!

Luther népe megtanult küzdeni
 Megszentelni mindazt, mi isteni!
 Szent fényénél az Újszövetségnek
 Istenét ő munkával dicséri
 Hívő lelkén égi tüzek égnek
 A szeretet ő nála testvéri
 Mert nem hagy el ez a hit senkitsem:
 — Erős várunk minékünk az Isten!

* Pályanyertes oda; a reformáció ünnepélyen szavalta Tóth Kálmán hh,

Négyszáz éve zengi ez az ének
 Erős voltát Luther nemzetének,
 Négyszáz éve nőttön nő a neve
 És vele nő Isten áldása is
 Most a harcok böszült forgó szele
 Félvilágon lengeti zászlait,
 Mert nincsen hit mely így lelkesítsen
 — Erős várunk minékünk az Isten !

Luther népe testvérünk már nekünk
 Vérrel olvadt egybe történetünk,
 Együtt vívjuk az igazság harcát
 Az álnokság sötét vetke ellen
 Vérrel védjük e két testvér-hazát
 Ahol ragyog a szent szabadszellelem
 És győzve győz dicső szövetségünk
 — Mert a Isten a mi erősségünk !

Kiss Géza.

A sárospataki főiskola aranykönyve.

VI. A sárospataki főiskola hadbavonult jelenlegi és volt növendékei :

Név	Minőség	Megjegyzések
Szabó Imre 1911. érett. orvosnöv. Bodrogvécs	59. gy.-e. hadapródja.	Megsebesült 1914. okt ; 1915. ju- niustól az északi harctéren. Ki- tüntetésre előterj.
Szabó Sándor 1912. érett., joghallg. Bodrogvécs.	65. gy.-e. hadapródjelöltje.	1915. okt. 13-án eltűnt a Kelet- galíciai harcokban (fogoly).
Dr. László Kálmán ügyvéd. Sárospatak.	65. gy.-e. hadapródja.	Kelet-galiciában orosz golyótól fején találva, elesett.
Matusz István volt joghallgató. Taktaszada.	65. gy.-e. önk. káplár.	Az északi harctéren kapott sebei- ben, Kolomeában 1915. aug. 12 meghalt.
Kriston Kálmán joghallgató. Rimaszombat.	5. gy.-e. hadapródja.	Északi harctéren szerzett beteg- ségében, Munkácson 1915. okt. 22 meghalt.
Kesső Géza volt joghallgató. Szerencs.	4. honv. tüzér-e. hadnagy.	Orosz fogságban.
Kesső László volt gimnazista Szerencs.	7. honv. tüzér-e. főhadnagy.	Északi harctéren.
Tudja Géza volt gimnazista. Deregyő.	65 gy.-e. hadapródja.	Bukovinai harcokban tüdő- repedést szenvedett, felmentve.
Beregszászy Endre volt gimnazista. Barkaszó.	11. honv. gy -e. hadnagy.	Északi harctéren jobblábán meg- sebesült, bronzérem, harcképtelen
Antal János volt joghallgató. Pelsőc.	tüzér-hadapród.	Háború kezdetétől a harctéren van.
Dr. Kossuth Ferenc volt joghallgató. Pelsőc.	I. tiroli csász.-vad- ezr. hadnagya.	Kétszer megsebesült, felgyógyult. Nagyezüst-érem, kisezüst-érem.
Kossuth Sándor volt joghallgató. Pelsőc.	tüzér-hadapród.	Olasz harctéren.

IRODALMI REFLEXIÓK.

Irta : STUNDA ISTVÁN.

Ha irodalmunkra és magunkra gondolok, lehetetlen szabadulnom azoktól az impresszióktól, melyeket részben a szépirodalmi lapok, részben a napilapok gyakoroltak rám. És a reflexiók, melyekről itt akarok beszámolni, mondhatom oly kuszáltak, hogy alig tudok eligazodni a nagy általánosságban, mellyel a mi irodalmunk hat reám. Nehezen, igen nehezen tudom megtalálni azt a szögletet, honnan legbiztosabban fog tudni tájékozódni a szemem és ahonnan legbiztosabban tudom megmondani, miként is áll a dolog? milyen álláspontot foglaljunk el az irodalom irányzatával szemben? mi az, amit kívánunk az irodalomtól? Milyen viszonylag a mi irodalmunk a külföldi irodalmakhoz?

A legnehezebb, egyszersmind a legkönnyebb kérdés: az első. Mely szempontból kell néznünk az irodalmat? Első tekintetre nehéz eldönteni a kérdést, mert hiszen sokféle szempont kinálkozik. Mindjárt maga az irodalom is, eltekintve attól, hogy mely nyelven szól hozzáunk, annyiféle irányt mutat, hogy akármelyik lehet egy szempont. Akár az ideális, akár a reális irányt vesszük, már van egy szempontunk. Ha idealisták leszünk, ellehet felőlünk a realizmus. És megfordítva, a realistának csömör az idealizmus. És így tovább, hogy ne bocsátkozzunk bele az expresszionizmus, impresszionizmus, analízis és futurizmus ágabogáiba, nem is hozunk fel több példát. Ezek bármelyikét elfogadhatnók szempontul. Kérdés azonban, hogy ha magának az irodalomnak sokféle irányzatából választunk egyéni hajlam és izlés szerint, lehetünk-e elég tárgyilagosak? Nem lehetünk és magával az irodalommal szemben nem is foglathatunk állást, hiszen csak egy többé kevésbé jelentékeny szellemi irányához csatlakoznánk, mely semmiképen nem jogosult megítélni az egészet. Így egy általánosabb, de egyúttal a leghelyesebb szempontot fogadjuk el, mely egyedül lehet tárgyilagos: a nemzeti szempontot. Ez aztán maga köré vonja a többi kérdéseket egymás után.

Nemzeti szempontból tekintve irodalmunkat, épen a „ma” keserű csalódás érzésével tölti el és kell is, hogy eltöltse a magyar ifjúságot. Mikor a magyar Genius vérében és könnyeiben fürdik, ruhájával idegen szellemek ékeskednek, mert a magyar Genius papjai más, idegen isteneket imádnak és tömjénükkel azoknak illatoznak. A magyar Genius oltárán csak pislá mécses lobog s ami lángnak tetszik rajta, az hiú káprázat. Új világok születésére készülünk. Tisztító áldozati oltárokon, saját vérével áldoz a magyar és egyik leg-

tekintélyesebb magyar írónak, ki igazán magyar: Gárdonyi Gézának elmegy a kedve a drámaírástól, mert amint megindokolja, ma már nincs a színészeknek érzékük a magyar vonások iránt. Hiszen, ha csak a színészekkel volnánk így!? Gyóni Géza megmerte szólaltatni magyaros lelkét s voltak, akik keblükhöz ölelték és örömeiknek nyilvánosan is mertek kifejezést adni, hogy végre mégis az új Magyarországba magyar poéta fog bevonulni: jöttek a zsoldosok, az idegenek, a Wilde Oszkár és Baudlaire és mások kebelén nevelődtek és Gyóni Gézát útjában kövel dobálják meg. Miért? Mi más büne van Gyóni Gézának, mint az, hogy igazán magyar költő? Egy büne van! A már egyszer kitessékelt magyar szellem könnyeit felszárította, derekát kiegyenesítette, szemébe nézett, az pedig Gyóni homlokára tette a cserkoszorút s ezzel gazdagabbak lettünk. S ezt megmerte tenni valaki Magyarországon, mert magyar költő lenni? Bizony Gyóni Géza útjára dobott kövek a magyar Genius szárnyait érték. Így állunk az új Magyarország küszöbén! A nagy harc, mely a Gyóni verses kötete körül kifejlődött, meggyőzhet bennünket arról, hogy irodalmunk nagyon kevésbé magyar. A magyar Genius pedig szeret bennünket. A háborúban legalább ott van velünk mindig. Beragyogja hőseink fölött az eget akkor is, mikor másokra sötétség borul. Szárnyaira vesz, letörli könnyeinket és ott ragyogtatja a magyar nevet a legnagyobb nemzet mellett.

És mégis az új Magyarország szelleme úgy látszik a régi nyomokon fog haladni. Pedig mit várhatunk, mit szabad és kell is várunk az irodalomtól? Azt, hogy nemzeti egyéniségünk úgy érvényesüljön az irodalomban, mint ahogy a népek harcában! Amaz is harc, de kulturharc. Ez is harc, a kulturáért, a nemzeti kulturáért folytatott kemény küzdelem. Azzal áltattuk magunkat a közelmúltban, hogy hiszen a külföldi irodalom piacán egyre több és több írónk válik ismeretessé. Író igenis több vált ismeretessé, mint valaha, de a magyar kevésbé, mint azelőtt. T. i. az az internacionalis kultúra, melyet a külföldi urbanus irodalom és művészet teremtett, az került ki tőlünk is a piacra. De míg minden külföldi nemzet maga is, mint nemzet hatolt be az irodalomba, úgy, mint egyéniség, a maga sajátos jellegével, jellemvonásaival és így az általános kulturához egyéniségével járult hozzá, addig a mi magyar irodalmunk körülbelül úgy szerepel a világirodalom piacán, mintha pl. egy világkiállításon úgy akarna szerepelni a magyar nemzeti képzőművészet, hogy egy magyar építőművész által egy gyönyörű svájci villát állíttatna a maga képviselésében. Az az építőművész belopna esetleg valamit a maga magyar lelkéből, de hiszen valami így is kiszivárog a magyar jellem-

ből a külföldre, még ha az irodalom nem is akarja bevinni. Így történik aztán, hogy ha egy véres küzdelemben nem mutattuk volna be magunkat személyesen, talán senki sem mutatott volna be más, még a saját irodalmunk sem. Hát igen, mi rólunk, magyarokról lehetne sok írni valója az irodalomnak Dehát a fegyverek elhallgatásával talán a magyar szellem szárnyaival künn marad takargatni a névteleneket. Ugy sem igen lesz, aki felkeresse lelküket, szívüket, tüzes, merész és oly nemes jellemüket. Szellemük majd fel-felkeresi a csillagos éjben a pásztortanyát; holdvilágos éjben a kukoricatörést; néma éjszakákon beoson a fonóba s magyarok fognak beszélni magyar fiukról, magyar apákról, miközben az irodalomban nagyokat fognak szenvedni és nagy vágyások fognak támadni. Fáradt szemű, beesett arcu, sápadt poéták továbbra is a lágyan párnázott szenvedés pamlagán fognak heverészni és sütkérezni a kávéházak villanyfényénél.

Gárdonyi talán már akkor nem is fog írni. Talán végleg elmegy a kedve. Vagy a Gyóniak uj lobogót fognak hozni? Ujat, tisztát és magyart? Vérrel szenteltet és tüllel, magyar tüllel kereszteltet? Óh magyar, jőjjön el a te országod!

KINEK AZ ISTEN SZÍVET ADOTT . .

*Kinek az Isten szívet adott,
Mely örül, sajog és szeret,
Azon az élet vág naponkint
Véres, nehéz, fájó sebet.
Annak az élet sok kis harca
Csupa fájó tragédia . . .
Sokszor kell annak meglőrnie,
Szenvednie, zogoknia.*

*Kinek meg észet adott az Isten,
Mely messze lát, számít megért,
Az elé a sors odarakja
Miért küzdött: a pályabért.
Annak a fájó szívek harca
Bohó komédia csupán,
Az nem fut vakon, bódult fővel
Csalfa álmoképek után.*

*Nekem az Isten szívet adott ;
Szívet, mely folyton fáj, sajog,
Szívet, mit kisebzett az élet,
Megtépáztak gondok, bajok ;
Szívet, amelynek ezer álma
Nem teljesül soha soha . . .
De a szívemet még sem adnám
Hideg, kevély észért oda !*

Ossián.

KOMÁROMI KÖNYVÉRŐL.

Írta: K. G.

Mit búsulsz kenyeres? . . . Budapest.

Ára 3 korona Dick Manó kiadása. —

Ugyanaz sajtó alatt németül. Leipzig.

Nyolc esztendővel ezelőtt egy örvendező hír futamlott végig a kollégium ódon folyosóin: „Egy hatodgimnazista nyert ötven koronát!” Komáromi János volt az! Gyalog az Alföldön c. útleírását jutalmazta a Budapesti Magyar Túrista Egyesület az első díjjal. — Azóta folytonosan írt bájos verseket s érdekesebb alakjainkról másolt humoros rajzokat. Még egész világosan emlékezünk annak a felolvasásának pompás csattanójára, melyet, mint az Erdélyi-Önképzőkör elnöke, a Mikszáth-ünnepélyen tartott. Leírja ügyes beállításokkal, hogyan látogatta meg Mikszáthot, fordulatos párbeszédekben tolmácsolja, hogy mint fogadta az öreg palóc, még élvezzük a jókedvű búcsút, amivel a kedélyes mester elbocsátotta a furfangos diákot, — mikor nagyhirtelen egyet fordul a felolvasás és Komáromi mindnyájunkat pajkosan meglepve jelenti be: „Mikszáth Kálmánnál ugyan sohasem jártam, de hát — felolvasás kellett!” De bezzeg a most hozzánk jutott könyvének minden sora hangosan hirdeti, hogy nagyon is ott járt, ott serénykedett, ahol — a honvédnek kellett. Ezt a könyvet nem hirlap-tudósító írta, hanem olyan valaki, aki maga is ott menetelt a galíciai keserves utakon, maga is ott forgatta a szuronyát a 11-es honvédek sok hires rohamában, míg végre három golyóval átfurva, eszméletlenül terült el a halicsi tarlón . . . Ezért árad ebből a könyvből úgy a közvetlenség, mint a Gyóni Géza katona-verseiből. És prózában még nagyobb értéket jelent ez, mint versben! Annyira magával ragadó ez a közvetlenség a kifejezésnek ebben a szoborszerűen kidomborító formájában, hogy szinte meg sem lehet határozni a műfaját a „*Mit búsulsz kenyeres?* . . .“ huszonnégy gyönyörű fejezetének. Elbeszélésnek, nem elbeszélések, mert sokkal inkább kiszakított jelenetek egy rettentő széles színen lüktető drámából. Tessék csak elolvasni az *Ég a telatini erdő*, az *Üsdd!!* stb. csatajelenetet; mi az, ha nem dráma? Drámai elevenség a tárgyban és — ami

fő — drámai erő a kidolgozásban. Szereti Komáromi a rengeteg zúgását orgona-búgáshoz hasonlítani, mint amelyben keserűség, elszántság, lelkesedés, enyhülés, minden benne buzog szivetgyönyörködtető összehangzásban. Valami ilyen öszhatása van a Komáromi könyvének. Néhol szünetel a drámai lüktetés, valami szépnek tetsző epikai nyugodtság váltja fel, amelyből fel-felcsap a lelkesült rajongás férfias baritonja, ilyen mikor *Ozorczy* főhadnagyról szól. Más helyen halkzengésű lirává szelidül ilyen, hogy többet ne említsek, a *Búcsú*, melyben a szeretett atyafinak, a pataki fiuk sorából örökre kimaradt Soltész Tamásnak tiszteleg — utoljára. De a magyar katonát sohasem érheti annyi szenvedés, bánat, hogy kacagásra tréfálkozásra ne legyen kedve. Élő példa rá — mert a Komáromi-könyvben minden alak eleven — Bárány önkéntes, Csutak Anrdás, Fecske cigány stb.

Sajnálom nincsen elég terem, hogy minden fejezetről külön emlékezzem meg, de nem tudom megállani, hogy ne tereljem a figyelmet a *Halál üteg* szívszorító tragédiájára. Azután a *Bajban a zászlós* csókolni-valóan bájos páros jelenetére, mely már idehaza, a kórházban játszik és László zászlós baját nem dörgő ágyu okozza már, hanem az Iluska zavartan és zavarósítón dobogó szivecskéje. Külön emlékezem meg a könyv zárodarajjáról, *A nagy leszámolás*-ról. Ez a képzelt harci jelenet hetvenhét nappal a szarajevói dráma előtt jelent meg és bámulatos éleslátással rajzolja meg a nagy leszámolást, „amelynek nem lesz vége, míg vagy a szláv, vagy a teuton halálos vonaglással el nem nyúlik a porondon.“

Komáromi könyve: a legőszintébb és legélvezetesebb könyv, amit a világháborúról eddig olvastunk! A kötetet különben *Petrovay László*-nak, az ungvári honvédek sokszorosán kitüntetett századosának ajánlja a szerző, aki — mint Komáromi írja nekem — az életét mentette meg. Lehetetlen szó nélkül hagyni a *Mit bússúlsz kenyeres?* . . . kifogástalanul izléses kiállítását és *Márton Ferenc* festőművész pompás címrajzát. Egy nagyszerűen eltalált ábrázatú baka ül a fedezékben, térdét kezével átkapcsolva és annyi de annyi kifejezés van az arcán, hogy aki ránéz nem bírja róla levenni a szemét. Épügy mint aki elkezdte olvasni ezt a könyvet, nem bírja abbahagyni, míg végére nem ér. Akkor pedig nem tudja megállani, hogy újra ne kezdje!

EGY ŐSI DIÁKÜNNEPÉLYEN.

— Irta: I. J. —

Patak, 1915. okt. 22.

Hej diák élet, diák élet, de más is vagy már, mint régen voltál! Más már a mi kedvünk, a kacagásunk is más, szokásaink is mások, magunk is mások vagyunk: talán jobbak, talán rosszabbak. Hej diák élet, régi szilaj diák élet, de kár volt meghalnod, de kár volt itt hagynod bennünket; csupa költészet amit elvittél, csupa próza amit itt hagytál. Csak néha néha mersz még visszalopódkodni szívünkbe, az ereinkbe tüzet önteni és eszünkbe juttatni, hogy fiatalok vagyunk.

Az idén is itt jártál közöttünk egyszer egy hüvös októberi estén. Itt jártál és belevéstél valamit a lelkünkbe, úgy, hogy azt soha ki ne tudjuk törölni, hogy soha el ne tudjuk felejteni az idei kóruselnök introitust.

Ott ültünk sorban a hosszú asztaloknál ünnepi csendben, ünnepi érzésekkel; az asztalfőn a kórus tisztikara s előtte az ősi faserlegek és a Petőfi-kürt. Egyszerre felhangzott az „Isten áld meg a magyart“ szent dallama és mi énekeltük meghatottan és lelkesen, mintha mindenünknek csak most fakadt volna fel a szívéből . . . Az ének elhallgatott és felállt az új elnök, a mi kedves Kiss Géza barátunk s a Petőfi kürtöt asszúborral töltve tele ajkához emelte. A drága ereklye járt kézről kézre, szájról-szájra, a teremben csend volt és a Petőfi lelke mintha ott lebegett volna közöttünk. Majd a kórus ajakán felcsendült a dal:

„Az iskola udvarában van egy öreg hársfa,
Nagy Petőfi hajdanában lefeküdt alája . . .“

És aztán jöttek a nóták egymás után, mint a patak habjai, amelyek szívünkéből erednek és az öröm, a jókedv tenge-
rébe folynak össze. Egy-egy pillanatra szinte megfeledkezett az ember az élet véstes komolyságáról és nem érzett mást, csak ifjúságot, erőt és lelkesedést. Most egy percre hirtelen félbeszakad a nóta, hogy aztán harsogó tapsvihár közben eredjen meg újra: — Butykay István lélekzetvisszafolytató csendben körömpróbáig üríti az óriás basszus-poharat. Mintha bajúszos tógátus diákok ültek volna a hosszú asztalok mellett, mintha a régi diákélet lehanyagló napja egy utolsó sugár-koszorút tűzött volna homlokunkra — arany sugarakból . . .

DIÁK-HUMOR.

— Közli: GÉZA diák. —

Héber olvasás.

Héberül tanul olvasni az ifjú theológus, (nevezzük Komjáthy Alinak) különös megszokni a jobbról balra haladó olvasást. Végre is annyira belejön, hogy visszajáról olvassa még a padra vésett leányneveket is. Ni milyen érdekes: Mariska — Aksiram, Sárka — Akirás, mintha zsidóul volna. Ejnye, próbáljuk csak fiú-nevekkel is: Béla — Aléb, Öreg — Gerő, Gyula — Alugy, kezdi a pajtásai nevét „héberesíteni“ és csakhamar annyira megszoktuk valamennyien, hogy például az osztály Sándorait nem esett volna jól másképp szólítani, mint így hogy: Rodnás. (Persze az új nevek tiszteletére tartottunk néhány jóhangulatú keresztelőt is!)

A répamag.

Egyik kartársunk igen nekiadta magát a gazdálkodásnak. Felszántatta gondosan zsiros alsóhatári földjét, már csak a répamag hiányzott belőle. Hát bizony hiányzott, mert az a néhány száz kroncsi, ami vetőmagra kellett volna, egy szép éjszakán — elúszott. Kusi barátunk azonban feltalálta magát; szépen beboronáltatta a földet, mintha be lenne vetve és odahaza nem győzte eléggé átkozni a szárazságot, amely miatt a répamagja nem akar kikelni!

De hova is tűnhetett Kusi, hogy most seholse látjuk? Talán megint — répamagot vet?!

Sorozás.

Sorozzák Rácz Lalit, a jogakadémia „oszlopát“. Éppen akkor kerül mérték alá egyik tanára is, aki megszólítja:

— Nem fél, hogy besorozzák, kedves hallgató uram?

— Oh kérem, engem bizonyosan felmentenek.

— Milyen alapon?

— Hiszen, ha engem is elvisznek, akkor be lehet zárni a jogakadémiát.

Lalit ugyan besorozták, de hisszük, hogy ezen az alapon tényleg — felmentik!

EGYLETI ÉLET.

Az Akadémiai Ifjúsági Olvasó-Egylet az idén is megkezdte hasznos működését s tanár-elnökének, Radácsi Györgynek vezetése alatt a következőket választotta meg tisztviselőiül: ifjúságielnök: Csorba Kálmán II. é. jh., könyvtárnok: Stunda István IV. é. hh., pénztárnok: Szabó Andor IV. é. hh., jegyző: Illyés János IV. é. hh., ellenőr: Kovács Jenő III. é. hh., bizottsági tagok lettek: Kovács Lajos IV. é. hh., Szaniszló János III. é. hh., Kiss Pál II. é. hh. és Béres Márton I. é. hh.

A Spataki Akadémiai Atlétikai Club a nehéz körülmények dacára számos taggal és biztató reményekkel alakult meg. Tanár-elnökül az idén is Dr. Végh Jánost választották meg, a tisztikar tagjai pedig a következők lettek: ifjúsági elnök: Varga József IV. é. hh., vívászvezető alelnök: Halász Ernő III. é. hh., pénztárnok: Székely Bertalan III. é. hh., ellenőr: Kovács Jenő III. é. hh., jegyző: Illyés János IV. é. hh., bizottsági tagok lettek: Stunda István IV. é. hh., Reho Pál IV. é. jh., Butykai István III. é. hh., Rácz Lajos III. é. jh., Györke István II. é. hh., Csorba Kálmán II. é. jh., Kájel Mihály I. hh. és Tóth István I. jh.

A Sárospataki Főiskolai Ifjúsági Egylet az idén a következő tisztviselői karral alakult meg: Elnök: Ladányi Mihály szenior, alelnök: Stunda István IV. é. hh., pénztárnok: Györke Endre IV. é. hh., jegyző: Illyés János IV. é. hh., ellenőr: Kiss Géza IV. é. hh., bizottsági tagok: Orbán József IV. é. hh., Reho Pál IV. é. jh., Molnár Béla III. é. hh., ifj. Rácz Lajos III. é. jh., Györke István II. é. hh.,

Csorba Kálmán II. é. jh., Sarkady Ferenc I. é. jh., Pungur Béla I. é. jh., Spitz József VIII. o. t., Sütő Kálmán VIII. o. t. és Tóth Zoltán VII. o. t.

Főiskolai Enekkar Rohoska József közigazgató elnöklete alatt okt. 22-én alakította meg tisztikarát. Ifj. elnök: Kiss Géza IV. é. hh., főhangvezér: Nyéki Zeke Lajos II. é. hh., alhangvezér: Pásztor Zoltán I. é. hh. Főénekesek: I. Tenor: Szabó Sándor IV. é. hh., II. Tenor: Györke Endre IV. é. hh., I. Bassus: Riedl Miklós IV. é. hh., II. Bassus: Butykay István III. é. hh. Örömmel állapítjuk meg, hogy a Kar 48 tagjával oly erős hanganyag gyűlt össze, mely kellő csiszolással a legszebb reményekre jogosít.

A Magyar Irodalmi Önképző-Társulat megnyitván fennállásának 83-ik évét, szinte példátlanul egyhangu vélemény-nyilvánulással alakította meg tisztikarát: Ifj. elnök: Kiss Géza IV. é. hh. titkár: Osváth József IV. é. hh., főjegyző: Illyés János IV. é. hh., pénztárnok: Györke Endre IV. é. hh., ellenőr: Csorba Kálmán II. é. jh., aljegyző: Illyés Bertalan I. é. jh. Az állandó bizottság kiegészítő tagja: ifj. Rácz Lajos III. é. jh. A tanár-elnöki tisztség betöltését továbbra is Nt. Novák Lajos theol. tanár úr volt szíves elvállalni. A munkásság már is biztató buzgalommal folyik. Az első ülésen dicséretben részesíti a Társulat Illyés Bertalan szavaltát

Az Erdélyi Önképzőkör szept. 11-ikén a következő tisztikarral alakult meg: Spitz József VIII. o. t., titkár: Molnár Gyula VIII. o. t., főkönyvtárnok: Bakóczy József VIII. o. t., pénztárnok: Sütő Endre VII. o. t., jegyző: Szabó Géza VII. o. t., alkönyvtárnok: László

Gábor VII. o. t. A tanár-elnöki tisztségre Dr. Végh János tanár urat kérte fel a kör.

KÖNYVEKRŐL.

A **Vérzivataros időkből.** Szivesen emlékezünk meg egy nem régiben megjelent könyvecskéről, melyben *Fischer Fülöp* helybeli rabbi adja lelkes, tartalmas és érzelmes, jó magyarossággal írt háborus beszédeit. Ára 1 korona, tiszta jövedelme a rokkant katonának.

HIREK.

Okt. 31-én délután 3 órakor a főiskolai igazgatóság a főiskolai imateremben *emlékünnepelet* tartott a következő műsorral: 1. *Nemzeti ima.* Szerzette Sz. Nagy József. Előadta: a főiskolai énekkar. 2. *Ünnepi beszéd.* Tartotta: Dr. Gulyás József főgimn. tanár. 3. *A mi erősségünk.* Ünnepi óda. Irta: Kiss Géza hittanhallgató. Szavalta: Tóth Kálmán hittanhallgató. 4. *Luther éneke.* Férfikarra alkalmazta: Pásztor Sámuel. Előadta: a főiskolai énekkar.

Komáromi Jánost négy hónapos harctéri tartózkodása alatt tanúsított vitézségeért az ezüst éremmel tüntették ki. Őszintén örülnünk, hogy Isten kegyelméből való elismerést követelő talentumához a legigazabb emberség, a hősiesség ezüst éremét is megszerezte.

Kitüntetett hőseink *Bálint* Zoltán 65. gy.-e. hadapród, *Both* József 10. honv. gy. e. zászlósa, *Szab* Károly (önkéntesi iskola nélkül) hadapróddá léptetve elő

vitézségükért az első osztályu nagy ezüst érmét kapták. *Gérecz* Ödön hadapróddá, *Füzesséry* Sándor tart. zászlós (3. honvéd tábori ágyas ezred) hadnaggyá léptetett elő s az utóbbi megkapta a nagy arany vitézségi érmét. Büszkék vagyunk rájuk fiuk!

Sub auspiciis regis. Dr. Trócsányi Dezsőt, főiskolánk volt széniorát, a kolozsvári egyetemen Sub auspiciis regis bölcsészettudományi doktorrá avatták.

Lőrincz László MÁV-i fogalmazó, a mult évtized pataki diákéletének élő regényhőse, eljegyezte Pálóczy Ilonkát. Őszintén gratulálunk!

Jön Tarnay! Tarnay Alajos zeneakadémiai tanár, a hájos Farkas-, Heltai dalok és Kiss József-költemények sok sikerben részesült zenésítője nov. 24-én d. u. 5 órakor, a Tanítóképző dísztermében jótékony célú zene-estélyt rendez. A koncert sikere érdekében Herceg Windisch-Graetz Lajosné ökegyelmessége fáradoik.

A Koméniusz mozgó vasárnapról-vasárnapra változatos élvezetet szerez a közönségnek vegyes összeállítású műsoraival, hatásos filmjeivel. Nagy elismerést aratott *A milliomos nagybácsi* pompás Girardi szerepsorozata, majd a *Királyné ékszere* lélekzet visszafojtóan izgalmas képsorozata, az *Ártatlanul elítélve* remek terepeken játszó drámája, a *Látomány* őszinte veleérzést követelő emelkedett művészi hatású, nagyrészt tengeri fölvételei. — Gondoskodva van az ismeretterjesztő számokról is. Érdekes, mozgalmas harctéri jelenetek úti képek, színes természetrajzi muattv. nyok. Van aztán sikere a mulattató, kacagató bohózatoknak, vig. jeleneteknek;

(Az anyós hipnotizál, Maxi beteg, Maxi nőszül, Háborus ábécé stb.) Csupa ügyesség, ötlet, bohókás bonyadalom, Legközelebbi vásárnapra Göre Gábor bíró uram jelentette be érkezését. A közönség a régi szeretettel és a szokottnál is nagyobb érdeklődéssel várja!

Előfizetéseket beküldtek. Csatáry Jenő H. 2. K, Szabó Tilduska H. 4. K, Eperjessy Józsefné 5 K, Eperjessy Gyula Sujhely 5 K, Szabó Zoltán Ungvár 4 K, Moldován Zoltán Bánréve 4 K. Kérészy

Barna Tnána 4 K, Bodnár Ferenc Alsómihály 4 K, Hoblík Emma Felsőőr 4 K, Rehó Gyula Tiszavid 2 K, Balogh Sándor Ungvár 4 K. Stépán Géza Nagykapos 4 K, Balázs Sándor Parasznya 4 K, Fábry Edith H. 4 K, Kemény Ferike Mád 2 K, Győri Kálmán Legenye 5 K, Dr. Karádi György 2 K Fekete Lajos Sujhely 4 K, Szinyéri György Luka 4 K, Móricz István Mezőzombor 4 K, Özv. Rácz Ábrahámné 4 K, Katona Zsigmond 5 K.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. B. A lapot a pontos címre indítjuk. T. p.-t szívesen küldök, ha küldesz érte legalább 4. K. — tiszteletdíjat. Ennél olcsóbban még a szerkesztők se kaphatják! Üdv.

G. N. L. Szíves érdeklődésed köszönjük, de a cikknek jó ideig nem tudok helyet szorítani. Üdv.

Doleus. Jujj!

Szabó Gyula, harctér. Alapszabályaink szerint *levelező tagoknak* tekintenek a főiskolából eltávozott oly egyének, kik levelezés útján a társulattal a főiskolában létök alatt fennállott viszonyukat továbbra is fentartani óhajtják s annak szellemi és anyagi tőkétjéért tetszésük szerint gyarapítják. Tehát, ha tetszik, Ön is. Üdv.

Magyarország kapujában. Az érzelmet tiszteljük, de a kidolgozás gyenge. **Bencze Domokos.** A Sírátás kisedve. Jövő szám. Leveled várom.

A Közlöny kérelme!

Bár lapunk nyomdai ára mult számunk óta is emelkedett, előfizetési díját nem emeljük, de kérjük Olvasóinkat előfizetéseik mielőbbi beküldésére. Tetszésszerűnti felelőfizetéseket hálás köszönettel fogadunk.

Kiadja: a főiskolai Ifjúsági Egylet.

Kiadóhivatali főnök: Adorjáni Győző IV. hh.

Koménius

mozgószínház Sárospatakon.

Tökéletes, szolid képek több világhírű cégtől, Gyönyörű vidékek, állatfajok, ipari telepek, természeti szépségek ismertetése minden előadáskor.

Kitünő előadások!!

Minden vasárnap két előadás. D. u. 4—6-ig és 8—10-ig. Belépti díjak: Zártszék 1 K 20 f., I-ső hely 1 K, II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér. Főiskolai, tanítóképezdei ifjak jegyei egy hellyel magasabbra érvényesek. Gyermek 10 éven alul 60 fillér. AZ IGAZGATÓSÁG

Ez a hely

hirdetések részére kiadó!

A főiskolai könyvkereskedésben bárhol megjelent könyvek eredeti bolti árban kaphatók.

Raktáron: Jogi, theologiai, szépirodalmi, imakönyvek, és ifjúsági iratok. Írószerek, levélpapírok, hegedü-kellékek, festészeti és fényképészeti cikkek jutányos áron kaphatók. — Vidéki megrendeléseket azonnal elintézzük.

Főiskolai könyvkereskedés és könyv-
kötészetűi kezelőség. Sárospatak.

Nagy választék képeslapokban, he'enkint ujdonság!
Háborus iratok. Térképek.

A **„Központ”** vendéglöben

minden, ami jó, kapható. Kőbányai sörök, izletes ételek, különféle villásreggelik, kitűnő zaclik, jó borok. Ezenkívül elvállal bankettek rendezését, bálokban ételek és italok szolgáltatását s jó, tiszta kiszolgálásról gondoskodik

Klein Ábrahám,
a „Központ” tulajdonosa.

S HA NINCS STENDIG S.

pontosan járó órája, keresse meg.
óras és ékszerész sárospataki üzletét, mely a legmegbízhatóbb bevásárlási forrás. — Zseb és ébresztő órák, arany ezüst és szíj láncok, mindennemű ékszerek a legnagyobb választékban kaphatók. — Villanylámpák a legkülönbélebb kivitelben, 6 óráig égő elem csak 50 fill. Becserél s javít órákat két évi jótállással.

NYOMTATVÁNYOK

ugymint
heti és havi folyó-
iratok, üzleti nyomtatványok,
levélpapírok, borítékok, névjegyek,
stb. stb. a legmodernebb kivitelben
készülnek a Reform Főiskolai
nyomdában Sárospatakon.